

Partea I

Modelarea cibernetică a comportamentului producătorului

Conceptul de producător este abordat într-o largă varietate de definiții din care sintetizăm pe cea dată de Debreu (premiul Nobel pentru economie, 1986): „în studiul producției, abstracție făcând de formele legale de organizare (întreprindere individuală, S.A., regie autonomă, etc.) și de genul de activitate (agricultură, construcții, industrie prelucrătoare, transporturi, servicii...) se obține conceptul de producător, adică un agent economic al cărui rol este de a alege (și executa) un plan de producție”¹.

Analiza comportamentului producătorului este abordată în viziunea sistemică, considerând, conform ipotezei formulate de Alfred Marshall (fondator al Școlii Cambridge), o întreprindere (firmă) reprezentativă, care intră în interacțiune cu mediul economico-social prin inputuri (factori) și prin outputul creat (bunuri, servicii, etc.). care este decizia firmei privind volumul producției și a cererii de factori de producție?

Patru categorii de elemente esențiale influențează aceste decizii pe termen scurt sau pe termen lung: restricțiile tehnologice, costurile factorilor de producție, nivelul prețului de vânzare și absorbția pieței.

În acest context, în Capitolul I evaluăm outputurile prin modelele de tip funcții de producție, modele de tip intrări-ieșiri, concentrându-ne atenția asupra a trei direcții:

- calculul indicatorilor și corelațiile între indicatorii funcției de producție;
- identificarea funcțiilor de producție, prin metoda analizei fenomenologice; vom evidenția că există o foarte mare diversitate de funcții de producție (nu numai Cobb-Douglas sau CES, Sato sau Allen);
- specificarea tipurilor de progres tehnic și metodologice de identificare a lor.

În Capitolul II vom dezvolta analiza pe termen lung a deciziilor de investiții, a cererii de forță de muncă și a deciziei de producție, folosind principiul descompunerii intertemporale: prezentul – echivalent cu analiza pe termen scurt și viitorul, influențat de deciziile prezente privind investițiile curente. Condițiile de finanțare a investiției sunt corelate cu caracteristicile piețelor financiare (vezi binecunoscutele teoreme Miller-Modigliani) și cu indicatorul „rata q -marginală Tobin”.

În Capitolul III abordăm subsistemul costuri-eficiență-rentabilitate, identificând funcțiile de cost (fix, variabil, marginal) pe termen scurt și pe termen lung, corelațiile fundamentale între acestea și decizia optimă de producție și de cerere de factori.